

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. év november hó 8. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Fővárosi Bíróság 17.B.892/2010/5. számú ítéletét megváltoztatja, a kényszergyógyítás elrendelését mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 3000 /háromezer/ forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság a 2011. május 3. napján kelt és 2011. május 6. napján jogerőre emelkedett 17.B.892/2010/5. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 166. § (1) bekezdése szerinti emberölés bűntettének kísérletében; ezért két évi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette, és elrendelte a terhelt kényszergyógyítását. Emellett rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet indokolásában a bíróság rögzítette, hogy a terhelt nem szenved az elmeműködés olyan kóros állapotában, amely korlátozta vagy képtelenné tette cselekménye következményeinek felismerésére, illetve az e felismerésnek megfelelő cselekvésre, azonban alkoholfüggő.

Az ítéleti tényállás szerint a terhelt élettársával, az ügy sértettjével korábban gyakran veszekedett, és ilyenkor a sértett több alkalommal meg is ütötte a terheltet. 2009. április 27. napján délután mindketten italoztak, majd hangos szóváltás támadt közöttük. Ennek során a sértett a terhelt felé indult, aki attól tartva, hogy élettársa megüti, a kezében tartott 8 cm pengehosszúságú késsel egy ízben nagy erővel, felülről lefelé irányuló mozdulattal őt mellkasának jobb oldalán megszúrta. A szúrás következtében a sértett a jobb mellkasfelet megnyitó, vérmellet eredményező sérülést szenvedett, amely nyolc napon túl gyógyult, tényleges gyógytartama mintegy négy hét. Amennyiben a szúrás erejét a jobb oldali IV. bordája nem fogta volna fel, életfontosságú szerveket ért volna és bekövetkezhett volna a sértett halála.

A jogerős határozat ellen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapozva.

Az indítvány szerint a Btk. 75. §-ának a bűncselekmény elkövetésekor hatályos rendelkezése szerint a kényszergyógyítás csak végrehajtandó szabadságvesztés mellett volt elrendelhető; a cselekmény elbírálásakor hatályos rendelkezések között pedig már nem szerepelt kényszergyógyítás mint intézkedési nem. Így a terhelttel szemben az intézkedés alkalmazása törvénysértő volt mind az elkövetésekor, mind az elbíráláskor hatályos rendelkezésekre figyelemmel.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozat megváltoztatásával mellőzze a kényszergyógyítás elrendelését a terhelttel szemben.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt alaposnak találta és azt fenntartva az abban foglalt indokok alapján ugyancsak a megtámadott határozat megváltoztatását indítványozta (Bf.2140/2011.).

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 423. § (4) és (5) bekezdésére bekezdésére tekintettel a megtámadott határozatot az indítványban megjelölt ok alapján, emellett a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre figyelemmel vizsgálta felül.

Ennek során az utóbbi rendelkezésben felsorolt, a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabályszegést nem észlelt, a felülvizsgálati indítványt azonban megalapozottnak találta.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerint azonban felülvizsgálati ok, ha a büntetőjog valamely szabályának megsértése miatt törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A Btk. elkövetéskor hatályos 75. §-a szerint az elkövető kényszergyógyítása volt elrendelhető, ha bűncselekménye alkoholista életmódjával függött össze és hat hónapot meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték.

A Btk. 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetéskor hatályos törvény szerint kell elbírálni; a cselekmény elbírálásakor hatályos törvény alkalmazásának csak akkor van helye, ha az elkövetőre kedvezőbb elbírálását eredményez.

A bíróság indokolásban nem utalt arra, hogy a Btk. 2. §-a alapján a bűncselekmény elbírálásakor hatályos büntető anyagi jogi rendelkezéseket alkalmazta. Ebből – bár az első fokon jogerőre emelkedett ítéletét a Be. 259. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján röviden indokolta – az irányadó bírói gyakorlatra is tekintettel arra lehet következtetni, hogy a Btk. 2. §-a szerinti főszabály alapján a bűncselekmény elkövetésének idején hatályban volt rendelkezésekre volt tekintettel.

A bíróság a terhelttel szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést szabott ki, így a büntető anyagi jog előzőekben ismertetett szabályának megsértésével alkalmazta vele szemben a kényszergyógyítást.

Azonban a kényszergyógyítás alkalmazása 2010. május 1. napjától, azaz az elbíráláskor – és jelenleg is – hatályos rendelkezések szerint sem törvényes. A Btk. intézkedésekről szóló 70. §-a már nem tartalmazza az alkoholisták kényszergyógyítását, mint az elkövetővel szemben alkalmazható intézkedést; így annak elrendelése e szabályra figyelemmel is törvénysértő.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján a megtámadott határozatot megváltoztatta, és a törvénysértő intézkedés alkalmazását mellőzte.

Egyebekben a határozatot hatályában fenntartotta.

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 429. §-án alapul.

Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján és a 418. § (3) bekezdésén alapul, azzal, hogy az abban szereplő feltételek esetén a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a bíróság az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2011. november 8.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Ibolya s. k.
előadó bíró, Dr. Belegi József s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírószági tisztviselő
MTné